

«СХВАЛЕНО»

на засіданні педагогічної ради
Прилуцької гімназії №12
Прилуцької міської ради
Чернігівської області
від «__»__ 2025 року протокол № __

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
Прилуцької гімназії № 12
Прилуцької міської ради
Чернігівської області
_____Тетяна Пилипенко

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЗАКЛАДУ

на 2025-2026 навчальний рік

Розробники освітньої програми:

*Пилипенко Т.В, директор гімназії,
Желіба Т.Г., заступник директора
з навчально-виховної роботи.*

Прилуки– 2025

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Тип навчального закладу: гімназія №12 м. Прилуки Чернігівської області.

Мова навчання – українська.

Режим роботи – п'ятиденний.

Навчання здійснюється в одну зміну.

Кількість класів - 9, учнів – 186.

1. 1. Нормативне забезпечення, щодо планування освітнього процесу на 2025 -2026 рік: **НУШ**

- Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Указ Президента України від 16.03.2022 № 143 « Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України »;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 985), Порядок ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку, вихованців та учнів»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12. 2016 № 988-р « Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа » на період до 2029 року»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р « Про затвердження плану заходів на 2017- 2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 .04.2023 № 301-р «Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти»;
- Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ України від 25.09.2022 р. № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.11.2020 № 1111/35394), із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я від 20.09.2021 № 1984 , від 01.08.2022 № 1371,
- Наказ МОНУ від 23.04.2019 № 536 «Про затвердження Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 22.05.2019 № 547/33518 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 10.02.2021 № 160 ;
- Наказ МОНУ від 12 січня 2016 року № 8, «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки від 10 лютого 2021 року № 160),
- Концепція національно - патріотичного виховання в системі освіти України , затвердженої наказом МОН України від 06.06.2022 № 527 ;
- Наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України від 20.07.2009 № 518/674"Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах», затверджене Положення про медико-педагогічний контроль за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08. 2005 № 458 «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах України »;
- Наказ МОЗ України від 20.07.2009 № 518/674 «Інструкція про розподіл учнів на групи для занять на уроках фізичної культури»;
- Лист Міністерства освіти і науки України від 27.10.2023 № 1/16742-23 «Про застосування державної мови у сфері освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.08.2022 № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»;

- Наказ МОНУ від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану »;
 - Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05. 2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
 - Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.08.2024 № 1112 «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні» (zareestrovаний в Міністерстві юстиції України 08.08. 2024 за №1222/42567);
 - Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2024 № 836 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;
 - Лист МОНУ від 12.01. 2024 № 1/546-24 "Про затвердження організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях на 2024/2025 роки";
 - Постанова КМУ від 04.06.2025 № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» ;
 - Наказ МОН України від 28.04.2024 № 1182 «Про затвердження Порядку утворення та умов функціонування спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти»;
 - Наказ МОН України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» («Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти»);
 - Наказ МОЗ України від 25.07.2023 № 1351 «Про організацію медичних оглядів дітей та інших осіб для зарахування їх до закладів освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку»;
 - Наказ МОН України від 07.08.2025 № 1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»;
 - «Абетка для директора». Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти;
 - Лист МОН від 13.08.2025р. №1/16828-25 « Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році».
- Соціалізація та інтеграція дітей внутрішньо переміщених осіб у громадах**
Лист МОН від 22.07.2024 №1/13007-24 “ Методичні рекомендації щодо соціалізації та інтеграції дітей внутрішньопереміщених осіб у громадах”.
- Безпечне освітнє середовище**
- Лист МОН від 03.08.2023 № 1/11479-23 “Про методичні рекомендації”. Безпечне освітнє середовище;
 - Постанова КМУ від 02.08.2024 № 866 “ Методики оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов’язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України”;
 - Лист МОН України від 29.05.2025 № 1/11233-25 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2025/26 року»;
 - Наказ МОН України 26.12.2017 № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»;
 - Наказ МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти»;
 - Наказ МОН України від 08.11.2004 № 855 «Про заборону тютюнокуріння в навчальних закладах і установах Міністерства освіти і науки України і затвердження заходів щодо

проведення антинікотинової інформаційно-освітньої та профілактичної роботи серед дітей, учнівської та студентської молоді».

Дистанційне навчання

- Наказ МОНУ від 08.09.2020 № 1115 « Деякі питання організації дистанційного навчання», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 28.09.2020 № 941/35224;
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОНУ від 08.09.2020 р. № 1115).

Інклюзивне навчання

- Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 року № 527-р «Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки»;
- Методичні рекомендації «Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами» укладачі: Н. Софій, О. Стягунова, О.Федоренко. Київ, УІРО, 2024 ;

STEM-освіта

- Лист ДНУ ІМЗО від 08.07.2025 № 21/08-624 «Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2025/2026 н. р.».

Початкова освіта

- Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 , № 898 від 30.09.2020 ;
- Наказ МОНУ від 12.08.2022 №743 « Про затвердження типових освітніх програм для 1-2,3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»;
- Наказ МОНУ від 20.08.2018 № 923 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі»;
- Наказ МОНУ від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4-х класів ЗЗСО »;
- Наказ МОНУ від 23.03.2018 № 283 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи» ;
- Лист МОНУ від 02.04.2018 №1/9-190 «Щодо скороченої тривалості уроку для учнів початкової школи»;
- Наказ МОН України від 02.06.2018 № 677 «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти».

Базова середня освіта

- Держаний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898;
- Наказ МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типових освітніх програм 5-9 класів загальної середньої освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 .04. 2024 № 504 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 .03. 2024 № 422 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для осіб з особливими освітніми потребами»;
- Наказ МОН від 24.01.2025 р. № 98 «Про затвердження переліку підручників для 8 класу закладів загальної середньої освіти, які пройшли апробацію»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- Лист МОН України від 14.03.2025 № 1/4895-25 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання».

1.2. Мета і завдання діяльності закладу

Прилуцька гімназія №12 заснована Прилуцькою міською радою, знаходиться у міській комунальній власності, є юридичною особою, печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Головною метою освітнього закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями освітнього закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу. Враховуючи призначення і місце закладу в освітньому просторі міста гімназія працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової та базової середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Гімназія — це простір для життя дитини; тут вона не готується до життя, а повноцінно живе, і тому вся діяльність освітнього закладу вибудовується так, щоб сприяти становленню особистості як творця і проектувальника власного життя, гармонізації і гуманізації відносин між учнями і педагогами, гімназією і родиною, ґрунтуючись на ідеї самоцінності дитинства, діалогу, усвідомленого вибору особистого життєвого шляху.

Зміст освіти має бути осучаснений таким чином, щоб випускники гімназією могли швидко адаптуватися у самостійному житті, цілеспрямовано використати свій потенціал як для самореалізації в професійному і особистому плані, так і в інтересах суспільства, держави.

У сучасному світі знання стають все більш доступними для тих, хто хоче оволодіти ними, тому переосмислюється самоцінність знань. Натомість зростає роль умінь добувати, переробляти інформацію, одержану з різних джерел, застосовувати її для індивідуального

розвитку і самовдосконалення людини. Це зумовлює зменшення питомої ваги готової інформації, зміну співвідношення між структурними елементами змісту на користь засвоєння учнями способів пізнання, набуття особистого досвіду творчої діяльності, посилення світоглядного компоненту змісту. Поряд з традиційними джерелами здобуття знань широко використовуються глобальні і локальні інформаційні мережі з різноманітними базами даних та профільованими експертними системами. Громадянська освіта (або громадянознавство), художня культура (або мистецтво), природознавство, математика, інформатика, технології, фізична культура і основи здоров'я, їх набір відповідає структурі діяльності людини; містить знання про людину, природу, суспільство, науку, культуру, виробництво і є змістовою основою для формування в учнів цілісного уявлення про світ на рівні підготовки, достатньої для вибору професії і продовження освіти.

Перехід у мобілізований, динамічний світ, у відкрите суспільство підносить роль життєвої і соціальної компетентностей учнів. Громадянська освіта, економічне, правове, екологічне виховання сприяють активному життєвому і соціальному самовираженню особистості. Зміст суспільствознавчої галузі має бути чітко структурований у блоки історичної і суспільствознавчої освіти. Більш цілісно і повно розглядається історія України в контексті світової історії.

Посилюється розвивальне, практичне і виховне спрямування мовно-літературної освіти, формування у процесі вивчення всіх предметів мовної культури особистості. Сучасне розуміння ролі української мови повинно виявлятися у чотирьох взаємопов'язаних аспектах: 1) мова як навчальний предмет в усіх навчальних закладах; 2) мова як основний засіб комунікації і одержання знань з інших (не мовних) сфер пізнання; 3) мова як засіб трансформації одержаної учнем інформації в особистісну систему знань, умінь, переконань; 4) мова як засіб розвитку і самовираження особистості здобувача освіти, утвердження його в суспільстві.

Формуючи зміст природознавчої галузі, слід переструктурувати його, чітко визначивши послідовність і тривалість вивчення її складових по класах, посилити практичний характер змісту, його гуманітарну спрямованість, що сприятиме більш переконливому розкриттю ролі людини у пізнанні природи, цілісності її сприйнятій. Зміст цієї галузі закладає підвалини формування науковою світогляду і стилю мислення, є основою розуміння сучасних технологій і виробництв, розвитку екологічного мислення. Він реалізується через традиційні навчальні предмети і курси фізики, хімії, біології, географії, а також шляхом їх інтеграції на певних етапах навчання.

Пріоритети у навчанні математики надаються формуванню в учнів уявлення про сутність математичного знання, ознайомленню їх з ідеями і методами математики, її роллю у пізнанні й перетворенні дійсності, забезпеченню оволодінням системою математичних знань і вмінь, які мають передусім загальнокультурне спрямування.

Зростання соціальної й особистісної значущості опанування учнями комп'ютерної грамотності, без якої неможлива успішна адаптація в інформаційному суспільстві, вимагає докорінних змін в інформатизації освіти. До складу предметів уводиться інформатика.

Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання мають застосовуватися на всіх ступенях освіти. Зокрема, у 2—6 класах комп'ютер може використовуватись як засіб навчальної діяльності з метою оволодіння здобувачами освіти первинними уміньми і навичками роботи з ним, у 7—9 класах забезпечується вивчення курсу "Інформатики".

Комплексного підходу вимагає реалізація оздоровчої функції. Передусім слід зняти перевантаження дитячої пам'яті і статичне навантаження м'язів — розвантажити зміст на всіх ступенях освіти від несуттєвої інформації, перенасичення численними фактами, термінами, датами, правилами тощо. Піднесення оздоровчої функції фізичної культури передбачає нормативне відпрацювання рухового режиму, введення в усіх класах 3-х уроків фізичного виховання, забезпечення диференційованого підходу до різних груп дітей, посилення мотиваційного компоненту виховання здорового способу життя.

Суттєвого перегляду вимагають зміст і функції художньо-естетичної освіти. Основна її мета вбачається в розвитку світоглядних уявлень учнів, їх естетичного ставлення до дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів, формуванні потреб в художньо-творчій самореалізації і духовному самовдосконаленні.

Трудова підготовка повинна забезпечувати ознайомлення учнів з основами сучасного виробництва, основними технологічними процесами, основами технічної творчості, сільськогосподарського дослідництва, дизайну, декоративно-ужиткового мистецтва, набуття навичок роботи із знаряддями праці різних рівнів досконалості (від ручних до автоматизованих, в тому числі комп'ютерною технікою); формування технолого-конструкторських, економічних, екологічних знань і вмінь. Вона сприяє професійному самовизначенню здобувачів освіти, формуванню, в них якостей, необхідних для трудової діяльності в різних сферах виробництва, обслуговування, побуті і подальшого їх навчання та професійного удосконалення.

Гуманістичні цінності освіти зумовлюють зміну авторитарно-дисциплінарної моделі навчання на особистісно-орієнтовану. Сутнісними ознаками цих змін є навчання і виховання особистості на засадах індивідуалізації, створення умов для саморозвитку і самонавчання, осмисленого визначення своїх можливостей і життєвих цілей.

Особистісно-орієнтоване навчання передбачає нову педагогічну етику, визначальною рисою якої є взаєморозуміння, взаємоповага, творче співробітництво. Ця етика утверджує не рольове, а особистісне спілкування (підтримка, співпереживання, утвердження людської гідності, довіра); зумовлює використання особистісного діалогу як домінуючої форми навчального спілкування, спонукання до обміну думок, вражень, моделювання життєвих ситуацій; включає спеціально сконструйовані ситуації вибору, авансування успіху, самоаналізу, самооцінки, самопізнання. Принципово важливою є орієнтація на розвиток творчості — творчої активності, творчого мислення, здібностей до адекватної діяльності в нових умовах.

Отже, найголовнішими ознаками особистісно-орієнтованого навчання є багатоваріантність методик, уміння організувати навчання одночасно на різних рівнях складності, утвердження всіма засобами цінності і гідності дитячої Особистості.

Диференціація та індивідуалізація навчання і виховання здобувачів стають основоположним принципом роботи навчальних закладів. У них створюється педагогічна система на засадах врахування освітніх потреб, можливостей і пізнавальних інтересів здобувачів освіти, яка забезпечує як роботу з обдарованими дітьми, так і запобігання неуспішності і відставання учнів. Це досягається, зокрема, ефективним поєднанням інваріантної і варіативної складових Базового навчального плану у задоволенні запитів здобувачів і досягненні ними найкращих освітніх результатів.

У відповідності до чинного законодавства Прилуцька гімназія №12 здійснює освітній процес відповідно до 2 рівнів освіти:

- I ступінь - початкова загальна освіта;
- II ступінь – основна (базова) освіта.

Освітні програми, реалізовані в закладі, спрямовані на:

- формування в здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток у здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;

- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У освітньому закладі створені та функціонують: предметні методичні об'єднання, психологічна та соціальна служба. Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в закладі сприяють система ІСУО , програма КУРС Школа, АІКОМ, АІКОМ-2. З 1 вересня 2025 року будемо працювати з освітнім застосунком «Мрія».

Наш заклад - освітній заклад рівних можливостей для всіх; в якому навчаються поряд обдаровані діти в тій чи іншій галузі та «звичайні»; заклад, який намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; заклад компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, життєлюбної, талановитої особистості. Тобто щоб дитина, навчаючись, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення.

Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління закладом зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвідношення результатів роботи закладу з метою, яку колектив поставив перед собою. Заклад працює на засадах “педагогіки партнерства”. Основні принципи цього підходу:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Виховання здобувачів у освітньому закладі здійснюється під час проведення уроків та в процесі позаурочної роботи. Цілі виховного процесу визначаються на основі принципів, закладених у Конституції та законах України, інших нормативно-правових актах.

Весь освітній процес у закладі зорієнтований на здобувача, розвиток його талантів, виховання на цінностях, цінностях загальнолюдських, цінностях поваги до іншої людини, цінностях любові до власної країни. Це пронизує весь зміст освіти і весь процес навчання. Виховання позитивних рис характеру та чеснот здійснюється через наскрізний досвід та зміст освіти.

Роль окремих виховних моментів під час навчання за наскрізними темами різна і залежить від їх мети і змісту та від того, наскільки тісно той чи інший захід пов'язаний із конкретною наскрізною темою, життєвим досвідом та їх інтересами. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: організацію навчального та виховного середовища, а зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного розвитку учня.

II. ПОЧАТКОВА ЗАГАЛЬНА ОСВІТА (1-4 класи)

2.1. Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена на основі Типових освітньої програми для учнів 1- 2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розроблених під керівництвом О.Я.Савченко (затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22) (https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/87314/) та відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і ґрунтується: на законах України «Про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>) та «Про повну загальну середню освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>); на Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>); на Державному стандарті початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-p>); на Санітарному регламенті для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20>).

Освітню програму побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Початкова освіта в гімназії – це перший рівень повної загальної середньої освіти. Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, визначаються педагогічною радою закладу в межах часу, передбаченого цією Освітньою програмою та Санітарним регламентом.

Метою Освітньої програми є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Цілями та задачами освітнього процесу є:

- забезпечення засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантування наступності освітніх програм усіх рівнів;
- впровадження інноваційні технології в освітній процес через моніторинг всіх аспектів освітньої діяльності;
- створення моделі гімназії, що сприяє всебічному розвитку учнів, формуванню їх творчих здібностей;
- створення умов для самореалізації особистості, її прагнення до успіху;

- створення ефективної моделі роботи з обдарованими учнями;
- створення системи виховної роботи, направленої на виховання патріота України;
- розроблення комплексу заходів, що забезпечуватимуть психологічне та фізичне здоров'я, включаючи питання безпеки суб'єктів освітнього процесу;
- розвивати власний сайт в мережі Інтернет як проєкт, у ході якого може бути створений рекламний майданчик, де буде формуватися доброзичливий імідж закладу в Інтернеті;
- підвищення професійних компетентностей педагогічних працівників через модернізацію методичної роботи з обов'язковою популяризацією досягнутих позитивних результатів.

2.2. Вимоги до дітей ,які можуть розпочинати навчання в гімназії

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової середньої освіти за інших умов. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої, проявляються у сформованості базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності.

2.3. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливій взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 1 клас	Кількість годин, 2 клас	Кількість годин, 3 клас	Кількість годин, 4 клас
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	На тиждень	9	10	10	10
	На рік	315	350	350	350
Математична	На тиждень	4	4	5	5
	На рік	140	140	175	175
Я досліджую світ (природнича,	На тиждень	3	3	3	3

громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	На рік	105	105	105	105
Технологічна	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Інформатична	На тиждень		1	1	1
	На рік		35	35	35
Мистецька	На тиждень	2	2	2	2
	На рік	70	70	70	70
Фізкультурна	На тиждень	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105
Варіантний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять ¹	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин	На тиждень	23	25	26	26
	На рік	805	875	875	875
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня ²	На тиждень	20	22	23	23
	На рік	700	770	805	805

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Додаткові години варіативної складової у 3-4-х класах НУШ використано для підсилення предметів інваріантної складової (математика) по 1 годині на клас.

Таблиця 2

Розподіл навчального часу між предметами для початкової школи

Назва освітньої галузі	Класи / Кількість годин на тиждень			
	1клас	2клас	3клас	4клас
Мовно-літературна	7	7	7	7
Іншомовна	2	3	3	3
Математична	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	3	3
Технологічна	1	1	1	1
Інформатична	---	1	1	1
Мистецька	2	2	2	2
Фізкультурна*	3	3	3	3
Усього	22 (19+ 3)	24 (21+3)	25 (22+3)	25 (22+3)
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	23	25	26	26
Гранично допустиме	20	22	23	23

тижневє/ річне навчальне навантаження учня				
--	--	--	--	--

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

2.4.Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення.

Формування в учнів початкової школи ключових компетентностей, передбачених Освітньою програмою для 1-4-х класів здійснюється за такими освітніми галузями: мовно-літературною, математичною, громадянською та історичною, природничою, соціальною та здоров'язбережувальною, інформатичною, технологічною, мистецькою та фізкультурною. Реалізація мети і завдань кожної освітньої галузі здійснюється за змістовими лініями, зазначеними в типових освітніх програмах.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмах.

Програми з кожної освітньої галузі містять резервний час, який учитель використовує на власний розсуд для задоволення освітніх потреб учнів: дослідження навколишнього середовища, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проєктів та екскурсій (проводяться наприкінці навчального року), подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності.

У гімназії:

- здійснюється поділ класів на групи при вивченні інформатики відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517);
- тривалість уроків у 1-х класах - 35 хвилин, у 2-4х класах - 40 хвилин.
- відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів;
- освітній процес здійснюється українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 днів;
- відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в 2025/2026 році навчальні заняття розпочинаються 01 вересня і закінчуються не пізніше 30 червня наступного року;
- режим дня в гімназії підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення успішної освітньої діяльності.

2.5.Очікувані результати навчання здобувачів освіти початкової школи

Відповідно до мети та цілей, окреслених у Державному стандарті, визначених завдань, які має реалізувати вчитель/вчителька закладу у рамках кожної освітньої галузі. Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних

ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного і здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

2.6.Форми здобуття освіти

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про освіту» формами здобуття освіти в гімназії є:

- інституційна (очна (денна))

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти. Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до Освітньої програми закладу.

- індивідуальна (екстернат, сімейна (домашня форма), педагогічний патронаж).

Форми організації освітнього процесу можуть змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат). Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року (наказ МОН від 15.05.2023 р. №563).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану (додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації індивідуальної освітньої траєкторії учнів, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план. Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем. Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.

Для осіб з особливими освітніми потребами (якщо такі є) організовується інклюзивне навчання, яке передбачає проведення фахівцями закладу корекційно-розвиткових занять, що проводяться в позаурочний час і не входять в гранично допустиме навантаження (перелік зазначається у додатках до освітньої програми).

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) класи діляться на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

2.7.Форми організації освітнього процесу:

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні при використанні інтерактивних форм і методів навчання: дослідницьких, інформаційних, мистецьких проєктів, сюжетно-рольових ігор, інсценізацій, моделювання, ситуаційних вправ, екскурсій. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести тощо.

Вибір форм і методів навчання вчителі визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі окремого навчального предмета.

За необхідності в умовах карантинних обмежень чи розпоряджень військової адміністрації (враховуючи безпекову ситуацію) у закладі освіти здійснюється освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання. З метою забезпечення в гімназії єдиних підходів до створення електронного освітнього середовища освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання організовується через сервіси Classroom, Zoom, освітнього застосунку "Мрія". Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання може передбачати навчальні заняття, самостійну роботу, дослідницьку, пошукову, проєктну діяльність, навчальні ігри, консультації та інші форми організації освітнього процесу. Організація освітнього процесу має забезпечувати регулярну та змістовну взаємодію суб'єктів дистанційного навчання, з використанням форм індивідуальної та колективної навчально-пізнавальної діяльності учнів. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчання, що проводиться з використанням технологій дистанційного навчання, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення навчальних занять. При цьому не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти, забезпечується в синхронному режимі. Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей, тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів за особистою заявою батьків/офіційних представників (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Заклад освіти забезпечує регулярне відстеження результатів навчання учнів, а також надання їм підтримки в освітньому процесі (за потреби). Оцінювання результатів навчання учнів проводяться за видами оцінювання, визначеними спеціальними законами, і відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій. Організація освітнього процесу під час дистанційного навчання здійснюється з дотриманням вимог законодавства про освіту, захист персональних даних, а також санітарних правил і норм (щодо формування розкладу навчальних занять, рухової активності (фізкультхвилинок), вправ для очей, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час). Дистанційне навчання організовується для учнів, які не мають медичних протипоказань до занять з комп'ютерною технікою. Облік навчальних занять і результатів навчання під час дистанційного освітнього процесу здійснюється відповідно до законодавства (у електронному журналі, свідоцтвах досягнень).

2.8.Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на рівні гімназії, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

У гімназії постійно створюються необхідні умови для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників шляхом проведення тижнів педагогічної майстерності, семінарів, тренінгів, нарад. Учителі систематично беруть участь у методичних заходах міського та обласного рівнів, підвищують свій методичний рівень шляхом самоосвіти, беруть участь у вебінарах та тренінгах.

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до методичних рекомендацій (наказ Міністерства освіти і науки України № 813 від 13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються:

- об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в

обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; - старанність, наполегливість; - комунікабельність, здатність співпрацювати; - самостійність, відповідальність; - ціннісні ставлення, які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до п. 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Форми оцінювання: індивідуальна, групова, фронтальна.

Способи форм оцінювання:

- усна (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо);

- письмова (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи);

- практична (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо);

- програмована (з використанням електронних засобів навчання).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно-тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно визначає форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності.

У закладі для здобувачів освіти 1-2 класів використовується вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання: оцінювальне судження - вербальна оцінка. Для здобувачів 3-4 класів використовується рівнева оцінка: оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - рівнева оцінка.

Вербальну і рівневу оцінки педагога виражають усно або письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

У свідоцтві досягнень учнів 1-2 та 3-4 класів відображаються особистісні надбання та об'єктивні результати навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року.

III. БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА(5-8 класи НУШ)

3.1. Пояснювальна записка

Упровадження Державного стандарту спрямоване на зміни в організації освітнього процесу, які мають забезпечити можливості формування здобувачами освіти ключових компетентностей і наскрізних умінь, визначених Законом України «Про освіту», та сприяти вихованню ціннісних орієнтирів відповідно до Концепції «Нова українська школа»

Освітня програма, розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої Наказом МОН України № 1120 від 09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти», відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Базова середня освіта має такі цикли, як адаптаційний (5—6 класи) та базового предметного навчання (7—9 класи), що дають змогу враховувати вікові та індивідуальні особливості розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями.

Метою Освітньої програми закладу є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Завдання Освітньої програми закладу – це реалізація мети Освітньої програми закладу через врахування вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреб учнів, що ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;
- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

3.2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за Освітньою програмою закладу можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Прилуцької гімназії №12 Прилуцької міської ради Чернігівської області, яка забезпечує у відповідності до Статуту гімназії № 12 реалізацію освітньої програми на двох рівнях загальної середньої освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним

документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3.3. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) базової середньої освіти і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-8 класів закладу сформовано з навчанням українською мовою (додаток 1 до Типової освітньої програми, затвердженої Наказом МОН України № 1120 від 09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-8 класів

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин (мін.), 5 клас	Кількість годин(мін.), 6 клас	Кількість годин(мін.), 7 клас	Кількість годин(мін.), 8 клас
Мовно-літературна	На тиждень	10	10	9	8
	На рік	350	350	315	280
Математична	На тиждень	4	4	4	4
	На рік	140	140	140	140
Природнича	На тиждень	1,5	2	7	8
	На рік	52,5	70	245	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	1	1,5	1	1
	На рік	35	52,5	35	35
Технологічна	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1	1	1,5
	На рік	35	35	35	52,5
Мистецька	На тиждень	1	1	1	1
	На рік	35	35	35	35
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105

3.3. Навчальний план гімназії №12 з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання.

3.3.1. Загальні коментарі до плану 5-8 класи

- 1) Навчальний план для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та базового предметного навчання (7—9 класи), сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти), затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-6 класів. (Таблиця)
- 2) У закладі запроваджуються такі інтегровані курси: «Пізнаємо природу»; «Здоров'я, безпека та добробут», «Досліджуємо історію і суспільство», «Мистецтво», «STEM».
- 3) Кількість навчальних годин на підсилення виділена :
- для вивчення української мови в 7-8 класах по 0,5 годин , у 9 класі - 1 год.;
 - для вивчення української літератури в 5-8 класах по 0,5 годин;
 - для вивчення іноземної мови в 5-8 класах по 0,5 годин;
 - для вивчення математики в 5-6 класах по 1 год.; 7-8 класах по 0,5 год. для алгебри та геометрії відповідно.
- 4) Під час проведення практичних занять з предмету “Інформатика” відбувається поділ на групи за умови не менше 8 учнів у групі та відповідно до наказу директора .

3.3.2. Загальні коментарі до плану 9 клас

Навчальний план для учнів 9 класу гімназії (таблиця) сформовано у відповідності до Типової освітньої програми(наказ МОН України від 20.04.2018 № 405)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 5 -8 класів (НУШ)

Таблиця 2

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень			
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
		учнів	учнів	учнів	учнів

Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3+1	3+1
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5	1+1
	Зарубіжна література	1	1	1	1
	Іноземна (англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5	3+1
Математична	Математика	4+1	4+1		
	Алгебра			2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія			1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5	1		
	Географія		1	2	2
	Біологія			2	2
	Фізика			2	2
	Хімія			1+0,5	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	0,5
	Етика	0,5	0,5		
	“Підприємництво і фінансова грамотність”				0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	1,5		
	Історія України.			1	1,5
	Всесвітня історія			1	1
	Громадянська освіта			0,5	0,5
Інформатична	Інформатика (поділ)	1/1	1/1	1/1	1,5/1,5
Технологічна	Технології	1	1	1	1
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		23+3	24 +3	30+3	31,5+3
Інтегрований курс «STEM»		1,5	1,5	1,5	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором ,проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	1	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	34	34,5	33

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН (9 клас)

Таблиця 3

Навчальні предмети	Кількість годин
Українська мова	2+1
Українська література	2
Іноземна мова	3
Зарубіжна література	2

Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Правознавство	1
Мистецтво	1
Алгебра	2
Геометрія	2
Біологія	2
Географія	1,5
Фізика	3
Хімія	2
Технології	1
Інформатика	2
Основи здоров'я	1
Фізична культура	3
Разом	28 +3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи	3
Не використані години варіативної складової	3
Гранично допустиме навчальне навантаження	33

3.4.Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом гімназії № 12.

Загальні коментарі до модельних навчальних програм

- На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителями гімназії складається календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителями у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах гімназії №12 є неприпустимим.
- Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі закладу.
- Автономія вчителя забезпечується розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.
- Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховує при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.
- Адміністрація гімназії або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та

види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Враховуючи особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин, педагогічний колектив навчального закладу буде використовувати в освітньому процесі такі модельні програми:

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор(и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори. Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В. та інші	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Яценко Т.О., Пахаренко В.І. та інші	Наказ МОН від 24.07.2023 №883
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт.: Ніколенко О.М. Ісаєва О.О., Клименко Ж.В. та інші).	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автор Істер О. С.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автор Істер О. С.	Наказ МОН від 24.07.2023 №883
	Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автор Істер О. С.	Наказ МОН від 24.07.2023 №883

Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт.Коршевніюк Т.В.	Наказ МОН від12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г. та інші.	Наказ МОН від12.07.2021р. № 795(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)
	Модельна навчальна програма «Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Автори Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.	Наказ МОН від 06.09.2023 №1090
	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автор Григорович О. В.	Наказ МОН від 27.12.2023 №1575
	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Кременський Б.Г.,Гельфгат І.М.,Божинова Ф.Я.,Ненашев І.Ю.,Кірюхіна О.О.	Наказ МОН від 16.08.2023 №1001
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Інтегрований курс Досліджуємо історію та суспільство.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І., Малієнко Ю.Б., РемехТ.О	Наказ МОН від12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України.7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І., РемехТ.О та інші.	Наказ МОН від 06.09.2023р. № 1090
	Модельна навчальна програма «Всесвітня історія.7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І., Ремех Т.О та інші.	Наказ МОН від 06.09.2023р. № 1090
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта.8клас» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І., Ремех Т.О. та інші	Наказ МОН від 14.08.2024р. № 1138
Соціальна та здоров'я-збережна	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори Пометун О.І., Ремех Т.О.,Кришмарел В.Ю.	Наказ МОН від12.07.2021р. № 795

	<p>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. (інтегрований курс) 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти</p> <p>Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. (інтегрований курс) 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>автори Воронцова Т.В., Пономаренко В.С. та інші</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795</p> <p>Наказ МОН від 24.07.2023р. № 883</p>
	<p>Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>автори Кузнєцова А.Я., Довгань А.І. та інші</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.02.2022 № 143)</p>
Технологічна	<p>Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти</p> <p>Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>автори Ходзицька І. Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795</p> <p>Наказ МОН від 16 серпня № 1001</p>
Інформатична	<p>Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти</p> <p>Модельна навчальна програма. «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І. та ін</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795</p> <p>Наказ МОН від 16 серпня № 1001</p>
Мистецька	<p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти</p> <p>Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>автор Масол Л.М</p>	<p>Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795</p> <p>Наказ МОН від 06.09.2023р. № 1090</p>
Фізична культура	<p>Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти</p>	<p>авт. Баженков Є.В., Бідний М.В., Ребрина А.А., Данільченко В.О., Коломоєць Г.А., Дутчак М.В.</p>	<p>Наказ МОН від 22.08.2024р. № 1185</p>

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ 9 клас

1.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» (колектив авторів, керівник колективу Ніколенко О.М.)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
2	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
3	Програма курсу «Інформатика» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (автори: Мирослав Жалдак, Наталія Морзе, Ганна Ломаковська, Галина Проценко, Йосиф Ривкінд, Віктор Шакоцько).	9	Наказ МОН від 06.06.2012р. № 664 (з урахуванням змін, затверджених МОНУ від 29.05.2015 № 585).
4	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи»	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
5	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (колектив авторів)	9	Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
6	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи»	9	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804
7	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи»	9	Наказ МОН молоді та спорту від 06.06.2012 №664
8	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи»	9	наказ МОН України від 07.06.2017 №804
9	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи»	9	Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
10	Фізична культура в школі. Навчальні програми для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші)	9	Наказ МОН від 06.06.2012 № 664
11	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (автори Бойченко Т.Є. та інші)		Наказ МОН від 06.06.2012 № 664
12	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (колектив авторів)		Наказ МОН від 07.06.2017 № 804
13	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. «Географія» 7-9 класи.		Наказ МОН від 29.05.2015 № 585
14	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи»		Наказ МОН від 07.06.2017 № 804

3.5. Опис форм організації освітнього процесу.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічних, кадрових, навчально-методичних, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. На вибір форм організації освітнього процесу впливають види діяльності, визначені в модельних програмах, обраних гімназією №12.

Основними формами організації освітнього процесу в закладі є уроки:

- o формування компетентностей;
- o розвитку компетентностей;

- о перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- о корекції основних компетентностей;
- о комбінований урок.

Формами організації освітнього процесу в закладі можуть бути :

лекції, семінари, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, співбесіди, навчально-практичні заняття, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо; консультації, які проводяться з учнями, що не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів.

Форми організації освітнього процесу в закладі можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів/ інтегрованих курсів за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Вибір форм і методів навчання вчитель гімназії визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у модельних навчальних програмах окремих предметів/інтегрованих курсів.

За потреби заклад може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

3.6. Опис інструментарію оцінювання.

Реформування освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожному уроку/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів/інтегрованих курсів обов'язкового освітнього навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовані на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Згідно з наказом Міністерства освіти та науки України від 02 серпня 2024 року №1093 Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання, деякими статтями Закону України “Про повну загальну середню освіту”, наказом Міністерства освіти і науки України від 04.09.2000 N 428/48 «Про запровадження 12- бальної шкали оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти».

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

При навчанні у дистанційному (змішаному режимах) оцінювання результатів навчання здобувачам може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку (пункт 8 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

- Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей). У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.
- Оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Визначити адаптаційний період (вересень 2025 року), впродовж якого не здійснювати оцінювання здобувачів освіти 5-их класів НУШ.

- Основними видами оцінювання результатів навчання учнівства є формувальне, поточне та підсумкове: семестрове, річне.
- Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем / учителькою із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, - Поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати з фронтальною роботою класу.
- Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.
- Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель / учителька може запропонувати учнівству: 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.
- Завдання для проведення семестрового контролю складають на основі програми; вони мають охоплювати найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу; їх

розробляють із урахуванням рівня навченості учнівства, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Звертаємо увагу, що «Контроль» не є контрольною роботою і може бути комплексним та проведеним у формі тестування.

- Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу .
- Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим.
- У Свідоцтві досягнень виставляється загальна оцінка за семестр на підставі оцінок за групами результатів.

При здійсненні семестрового оцінювання здобувачів освіти з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернулися на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які отримав/отримала здобувач освіти впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчався/навчалась за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Це може бути будь-який заклад освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами. Заклади освіти, у яких тимчасово навчались учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Додаток 1

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання.
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказанного вчителем.
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.

4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учністають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події.
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати.
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні ізповнюють пропуски у пропонованому твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними.
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або схеми, яка відображає ключову інформацію.Потім кожен записує короткий підсумок про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однихвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогодняшнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»

17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ПЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією.
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семинар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз).

		«Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місцязупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів ; Правильно/Неправильно Коротка відповідь ; Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/ відрізняється від _____? Які характерні риси/ елементи _____? Як іще можна показати/ проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Щови можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки . З'являються слова на задану тему,

		слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...

Додаток 2

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел;

			<p>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;</p> <p>порівнює інформацію з кількох джерел</p>	<p>опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;</p> <p>аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації</p>
<p><i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i></p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення;</p> <p>відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення;</p> <p>відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей;</p> <p>презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення;</p> <p>висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження;</p> <p>презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення;</p> <p>висловлює й логічно обгрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження;</p> <p>творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p><i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i></p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб:</p> <p>виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання;</p> <p>розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</p> <p>виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком;</p> <p>може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</p> <p>застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме:</p> <p>формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми;</p> <p>складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання;</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</p> <p>застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме:</p> <p>формулює проблемні питання, висуває гіпотези;</p> <p>успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій;</p> <p>обгрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід;</p>

			може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

3.7. Очікувані результати навчання здобувачів базової середньої освіти .

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізує вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання є внеском у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних і невпорядкованих запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2.	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

		Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3.	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. Усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6.	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7.	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8.	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: осядливості і поміркованості; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо- естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально- економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально- економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

4.1. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- **кадрове забезпечення освітньої діяльності:**

У закладі працює 25 педагогічних працівників (із них 1- за контрактом у лавах ЗСУ).

Із них: «учитель-методист» - 2, «старший учитель» - 9 педагогів, вища категорія - 16, перша категорія - 2, друга категорія – 1, спеціаліст - 5, асистенти вчителів: 6.

- **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності**
- **матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:**

Найменування приміщень навчального призначення, інших приміщень, спортивних майданчиків (відповідно до нормативів матеріально-технічного забезпечення та санітарно-гігієнічних вимог)	Фактично
Спортивно-ігровий майданчик	1
Класні кімнати	17
Комп'ютерний клас	2
Учительська	1
Кабінет директора	1
Методичний кабінет	1
Кабінет ГПД	1
Їдальня	1
Майстерня комбінована	1
Майстерня обслуговуючої праці	1
Кабінет хімії	1
Кабінет фізики	1
Спортивна зала	1
Роздягальня	2
Медичний кабінет	1
Санітарний вузол	3
Кабінет практичного психолога та соціального педагога	1
Бібліотека	1
Центр виховної роботи	1
Вестибюль	1
Військово-історичний музей	1

· якість проведення навчальних занять:

Контроль якості проведення навчальних занять здійснюється шляхом взаємовідвідування занять членами методоб'єднань, відвідуванням занять директором та заступником директора з навчально-виховної роботи, спостереженням, анкетуванням, інтерв'ю. На якість проведених навчальних занять впливає контроль за самоосвітою вчителів та вивчення практичного досвіду вчителів під час атестації.

Завданнями системи внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі є:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю освітнього процесу, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

· **моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).**

Моніторинг розглядається як система збирання, обробки, збереження інформації про освітню систему закладу. Одним з напрямів моніторингу якості освіти в закладі є підвищення рівня навчальних досягнень учнів на основі самоосвітньої діяльності. Моніторинг результативності навчання проводиться в два етапи: проміжний (грудень) і вихідний (травень).

Основна інформація, що збирається: загальна кількість учнів, кількість учнів за рівнем навчальних досягнень; якість знань учнів (% учнів, що мають високий і достатній рівні досягнень стосовно загальної кількості учнів); рівень навченості учнів (%); кількість учнів, що мають високий рівень досягнень (у % до загальної кількості учнів); кількість учнів, що мають початковий рівень досягнень (у % до загальної кількості учнів). Джерела інформації для дослідження: класні журнали з підсумковими оцінками учнів за семестр і за рік.

Аналіз отриманих результатів дозволяє: відстежити динаміку змін протягом навчального року і по роках навчання для кожного навчального предмета та одержати матеріали для подальшої роботи з учителями – предметниками .

Предметний моніторинг (вивчення стану викладання предметів) проводиться в три етапи: вхідний (вересень), можливий проміжний (грудень) і вихідний (травень). Основна інформація, що збирається: загальна кількість здобувачів освіти, якість успішності. Джерелами інформації є контрольні роботи/ діагностичні роботи з предметів інваріантної складової навчальних планів. Основні показники, що розраховуються, такі ж, як і в моніторингу результативності навчання. На етапі вихідного моніторингу підводяться загальні підсумки результативності навчання з предмета, проводиться порівняльний аналіз отриманих результатів з аналогічними показниками проміжного і вхідного моніторингу, що дозволяє більш повно оцінити ефективність викладання даного предмета.

Підсумки вихідного моніторингу є підставою для написання аналітичних довідок, вироблення методичних рекомендацій й прийняття управлінських рішень з метою поліпшення стану викладання даного предмету.

4.2.Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

V. Структура 2025-2026навчального року

I семестр з 01 вересня по 26 грудня 2025 року;

- осінні канікули з 27 жовтня по 02 листопада 2025 року;
- зимові канікули з 30 грудня 2025 року по 12 січня 2026 року.

II семестр – 12 січня по 29 травня 2026 року;

- весняні канікули з 23 по 29 березня 2026 року.

Гімназія працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні - субота і неділя.

Тривалість уроків:

- в 1 класах - 35 хвилин;
- в 2-4 класах - 40 хвилин;
- в 5-9 класи – 45 хвилин.

Тривалість перерв, під час яких не відбувається харчування здобувачів освіти – 10 хв., під час яких харчуються здобувачі – 20 хв. Навчальні заняття розпочинаються згідно розкладу.

Для учнів 2-4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, працює група продовженого дня .

Із-за дефіциту коштів заклад не забезпечує:

- не використовуються години варіативної частини;
- функціонування гуртків, спортивних секцій, діяльність яких спрямована на розвиток індивідуальних освітніх потреб учнів;
- проведення корекційно-розвиткових занять з учнями з ООП в повній мірі відповідно до висновку ІРЦ.

Освітня програма в обсязі _____ (_____)
сторінок пронумерована, прошнурована, скріплена печаткою.

01 вересня 2025 року

Директор
М.П.

Тетяна ПИЛИПЕНКО